

Steinkjer kommune.

Låneporteføljen

Rapport 31. desember 2021.

Forklaring av ord og uttrykk finnes på siste side i rapporten.

Innhold:

I *Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner* fastsettes det et minimumsnivå på hva kommunens rapport skal inneholde på dette området. Bestemmelsen er omfattende og er supplert av rapporteringskrav i kommunens eget finansreglement. Denne rapporten omfatter kun forhold som gjelder lån og tilknyttede sikringsprodukter, mens garantier og finansforvaltning er holdt utenfor. For å gjøre rapportens innhold lettere tilgjengelig, er den delt i to:

1. Kort sammendrag – viser vesentlige nøkkeltall i låneporteføljen.
2. Rapportering i hht. krav i forskrift og eget finansreglement – tilfredsstillende de formelle kravene til rapporteringen.

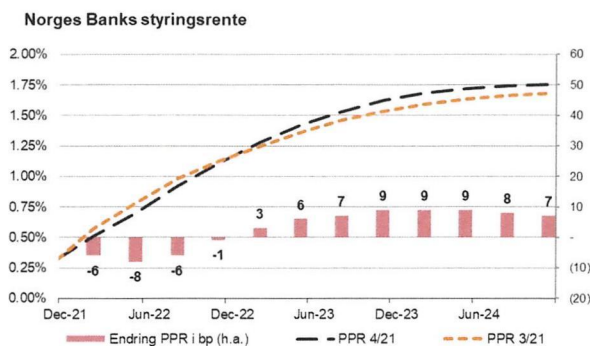
1. Kort sammendrag:

Ligger det ekstremt lave rentenivået vi fikk i kjølvannet av Koronaepidemien bak oss? Mye kan tyde på det. Norges Bank har hevet styringsrenten to ganger nå, opp fra bunnivået på 0% som vi nådde i mai 2020 – og signalene er tydelige på at veien videre er opp. Markedet tror på det som kommuniseres og forwardprisene reflekterer signalene fra Sentralbanken. Høyere nivå på styringsrenten slår inn i porteføljerenten, som har økt til 1,351% ved årsskiftet. Ved forrige tertialsifte var porteføljerenten 1,09%. Kommunens lån er hovedsakelig etablert i Kommunalbanken, Husbanken og via verdipapirmarkedet, men det er også etablert lån i KLP. Summen av alle lån utgjør 1.624 millioner. Av dette utgjør andelen fastrente 25%. Porteføljen inneholder i hovedsak langsiktige lån og ingen av lånene kommer til forfall i løpet av de nærmeste 12 måneder. Porteføljens korteste lån forfaller i mars 2023. Låneporteføljens durasjon er 1,77 år. Sammensettingen av låneporteføljen er i samsvar med kommunens finansreglement og det har ikke vært avvik i forhold til dette i 2021. Samlet finansiell risiko vurderes å være akseptabel.

2. Rapportering i hht. krav i forskrift og eget finansreglement.

Markedet for lån med kommunal risiko.

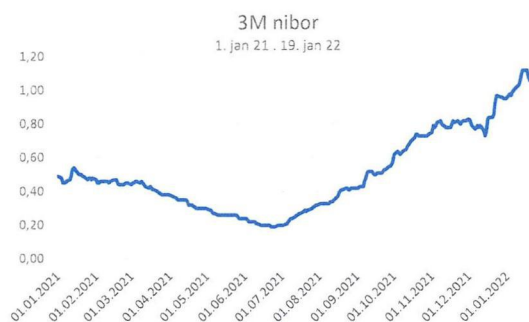
Norges Bank hevet styringsrenten fra 0% til 0,25% i september 2021 - og fortsatte med en tilsvarende renteheving i desember, slik de tydelig hadde kommunisert i løpet av hele høsten. Rentebanen i PPR4 (desember) ble da ikke vesentlig endret sammenlignet med PPR3 (september):

Nå heter det fra Norges Bank at «styringsrenten mest sannsynlig (vil) bli satt opp i mars». Standpunktet begrunnes med at oppgangen i norsk økonomi fortsetter. Arbeidsledigheten er lavere enn det som ble lagt til grunn i PPR4. Vi ser også lettelser i smittevernet, noe som vil bidra til økt økonomisk aktivitet.

De økte strømprisene gir økning i konsumprisindeksen. Takten her er nå høy sammenlignet med det vi har hatt de siste 20 årene og det vil komme krav om kompensasjon for dette i det kommende lønnsoppgjøret. Internasjonalt ser vi også høye prisstigningstall. «Alt» øker i pris, men det er særlig mat- og energipriser som øker mye.

Det lave rentenivået virker ekspansivt og Sentralbanken mener at en gradvis normalisering av renten vil være forenlig med fortsatt høy sysselsetting. I USA trappes QE nå ned raskere enn det som lå i kortene i fjor høst. Det forventes også at styringsrenten vil komme raskt opp. Dette har bidratt til å trekke de lange rentene opp. Blant annet har 10-årig tysk statsrente nå kommet opp over null.

Lån med kommunal risiko er etterspurt fra investorsiden og dette medfører at spreadene (prisen) opprettholdes på et gunstig nivå for låntagerne.

Sammensetning av låneporteføljen.

Lånekilder er hovedsakelig Kommunalbanken, Husbanken og verdipapirmarkedet, samt en mindre del fra KLP.

Långivere	31.des.21	andel
Kommunalbanken	601	0,37
Verdipapirmarkedet	530	0,33
KLP	54	0,03
Husbanken	440	0,27
(tall i mill.)	1 624	1,00

Endringer i låneporteføljen/risikoeksponering i perioden (september - desember).

Nytt låneopptak.

Det er etablert et nytt lån i Husbanken pål. 40.000.000,- i november. Lånet har flytende rente og avdras som en annuitet frem til desember 2041.

Avdrag.

Det er betalt avdrag med 56 millioner mot lån i Kommunalbanken den 15. desember.

Løpetid på lånene.

Lånene med lengst tid til forfall skal innfris i 2052. De langsiktige lånene løper i hovedsak uten avdrag, men kommunen kan betale avdrag ved rentereguleringstidspunktene hver 3. måned. I låneporteføljen er det også noen lån av mer kortsiktig karakter. Det korteste forfaller til innfrielse, og må refinansieres, i mars 2023. Ingen av lånene kommer til forfall de neste 12 måneder. Årsaken til at det etableres lån med kortere løpetid er at disse er billigere enn lån med lang løpetid. Hoveddelen av avdragene betales med en engangsbetaling i desember hvert år, slik at minimumskravet til avdragsbetaling blir oppfylt. Gjennomsnittlig løpetid på alle lånene i porteføljen er 8,8 år.

I tabellen under framgår alle lån med pålydende volum, andel av samlet portefølje, forfallstidspunkt og antall år til forfall:

Valtet løpetid på låne.

Långiver	Lånsnr	saldo 31.12.2021	andel av samlet volum	forfall forfalltid	Løpetid (år) tid til forfall
KLP flytende margin	8317 52 04123	20 808 800	0,373	mars 2024	8,3
KLP flytende margin	8317 54 34324	19 889 000	0,312	mars 2041	18,4
Kommunalbanken flytende margin	nytt mars 17	57 808 000	0,308	desember 2041	28,2
Kommunalbanken flytende margin	20140116	36 480 000	0,302	mars 2028	17,4
Kommunalbanken flytende margin	20120228	31 588 110	0,019	juni 2082	15,4
KLP flytende margin	8317 56 25521	5 374 822	0,003	desember 2038	8,6
Kommunalbanken flytende margin	20870283	30 389 700	0,019	august 2047	13,0
KLP 3M nibor - variabel margin w/ avgang	8317 56 28024	6 389 300	0,005	desember 2047	13,1
Kommunalbanken flytende margin	20118488	6 385 800	0,004	juni 2041	9,9
Kommunalbanken 3M nibor	20900950	40 200 900	0,027	desember 2031	10,1
Kommunalbanken 3M nibor	20112774	95 382 341	0,059	desember 2036	15,1
Kommunalbanken 3M nibor	20178111	81 439 000	0,080	desember 2041	20,3
Kommunalbanken fast rente 2,00% til 200320	20200107	100 000 000	0,062	mars 2028	6,5
Kommunalbanken fast rente 2,04% til 190329	20200108	118 379 000	0,073	mars 2029	7,3
FRN Obligasjonslån +10,5 til 190324 (Danske Bank)		150 000 000	0,088	september 2024	2,8
FRN Obligasjonslån +27 til 200324 (Danske Bank)	10607777	120 000 000	0,074	mars 2024	2,5
FRN Obligasjonslån +10,9 til 190323 (Danske Bank)	0010880980	200 000 000	0,154	15. mars 2023	1,2
HØ flytende - nytt april 21	14029489	35 079 700	0,024	1. mai 2041	19,6
HØ flytende - nytt november 22	14038632	40 000 000	0,025	1. desember 2041	19,1
HØ flytende - nytt juni 20	14028164	38 680 300	0,024	1. juli 2040	11,9
HØ flytende - nytt okt 20	14028333	28 911 000	0,019	1. november 2040	12,1
HØ flytende - nytt okt 19	14038017	18 723 140	0,012	1. november 2040	11,8
HØ flytende	14037825-10	25 601 000	0,016	august 2042	10,4
HØ flytende	14038348	36 287 074	0,022	april 2042	10,8
HØ flytende	14038770	38 674 388	0,023	mars 2044	11,2
HØ flytende	14037146-10	24 364 367	0,015	mai 2041	8,8
HØ flytende	14037146-20	8 121 480	0,006	mai 2041	8,8
HØ flytende	14036200-10	19 040 910	0,012	april 2040	8,3
HØ flytende	14036288-20	12 313 985	0,008	oktober 2040	8,5
HØ flytende	14036320-10	14 680 680	0,009	mai 2039	8,8
HØ flytende	14036320-20	7 430 508	0,005	mai 2039	8,8
HØ flytende	14036320-30	15 204 372	0,009	mai 2039	8,8
HØ flytende -1%	14014622	916 090	0,001	januar 2024	1,0
HØ flytende	14032830-10	6 715 343	0,004	mai 2037	7,8
HØ flytende	14032830-20	8 897 882	0,004	november 2037	8,0
HØ flytende	14034501-30	9 872 685	0,006	november 2030	8,5
HØ flytende	14037838-40	8 403 300	0,005	januar 2040	10,7
HØ fast til 011028	14034501-20	9 380 894	0,006	mai 2036	8,3
HØ fast til 010122	14033822	1 817 030	0,001	januar 2037	7,6
HØ fast til 010522	14030202	75 083	0,000	mai 2037	7,8
HØ fast til 010822	14033820-20	6 804 389	0,004	mai 2037	7,8
HØ fast til 010123	14034385	7 388 983	0,004	desember 2037	8,1
HØ fast til 010523	14034501-10	55 473 604	0,011	mai 2036	8,3
		1 404 422 800	1,000	valtet løpetid (gj)	8,8
Summen lån i porteføljen som refinansieres de neste 12 mnd:			0,000		

Om kommunens låneportefølje.

Kommunalbanken er største långiver med 37% av lånevolumet. To av lånene herfra har fastrente og forfall i 2028 og 2029. De øvrige lånene har flytende rente basert på 3M nibor og lang løpetid. Prisen/marginen på disse lånene er 0,6 prosentpoeng.

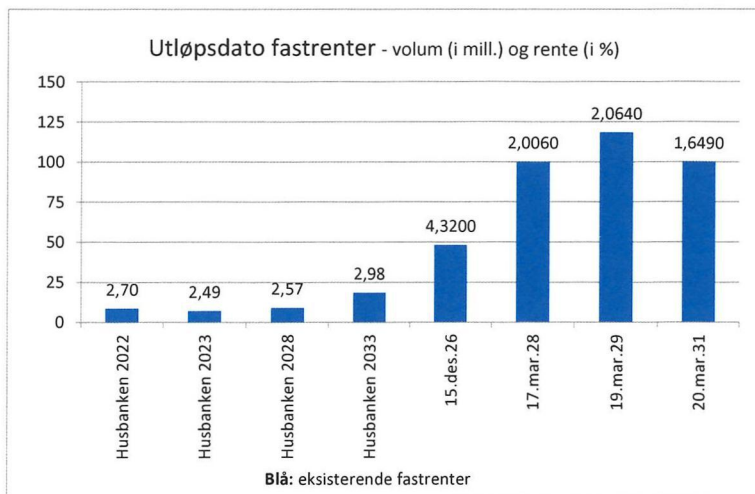
Via verdipapirmarkedet er det etablert 3 lån som til sammen utgjør 33% av låneporteføljen. Disse obligasjonslånene har flytende rente basert på 3M nibor og forfaller i 2023 og 2024. Prisen/marginen på lånene ligger i intervallet 0,109- til 0,270 prosentpoeng.

Lånene fra Husbanken er langsiktige med løpende avdrag og de aller fleste har flytende rente.

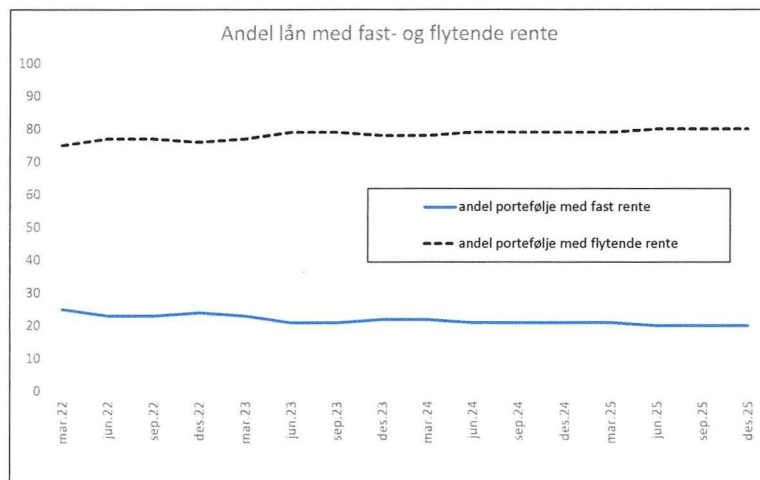
Lånene i KLP er også et niborbaserte flytende lån, med lang løpetid, og med en pris/margin på 0,60 prosentpoeng.

For å oppnå ønsket andel fastrente er det etablert 2 rentebytteavtaler/renteswapper. Disse har et samlet volum på 148 millioner.

Grafikken under fremstiller kommunens samlede fastrenteposisjoner med fastrentenivå, volum og utløpsdato for fastrenten:

Samlet utgjør faste renter 25% av låneporteføljen. Som en funksjon av tid vil fastrenteandelen gå ned, dersom det ikke etableres nye fastrenter. Grafen viser hvordan fastrenteandelen vil gå ned, gitt at det ikke etableres nye fastrenter:

Låneporteføljen har en gjennomsnittlig durasjon (varighet) på 1,77 år.

Strategi for rentesikringer.

Kommunens finansreglement inneholder regler og rammer for bruk av rentesikring. Rentesikringer tas i bruk for å skape forutsigbarhet og stabilitet i kontantstrømmen knyttet til renteutgifter. Etablering av rentesikring skjer i hht. intern strategi for innlån og rentesikring. Rentesikringene foretas under forutsetning om lang tidshorisont og at de vil bli holdt til forfall. Sikringsdokumentasjon er etablert.

Verdi på låneporteføljen og rentesikringer.

Finansforskriften for kommuner bestemmer at markedsverdi av fastrente etablert med renteswapper skal rapporteres. Oppstillingen under viser rentebytteavtalene (renteswappene) i porteføljen med fastrente, sluttdato, volum, markedskurs og markedsverdi:

Note til regnskapet.

Steinkjer kommune

Verdivurdering renteswapper

Renteswapper - motpart, kupong, kurs og verdi.

Anvendt sikringsinstrument: renteswap/rentebytteavtale.

Type risiko: variabilitet i kontantstrøm.

Sikringsobjekt: portefølje av flytende lånemasse.

Sikringseffektivitet: Høy, margin ikke sikret.

Formål med sikringen: sikring av kontantstrøm.

motpart	kupongrente	sluttdato	volum	markedskurs	markedsverdi	startdato	type sikring
SMN1	4,3200	imm des 26	48 000 000	113,20	54 336 000	løpende	kontantstrøm
DnB	1,6490	imm mars 31	100 000 000	100,00	100 000 000	løpende	kontantstrøm

Markedsverdien av swappene er negativ med 6 millioner kroner.

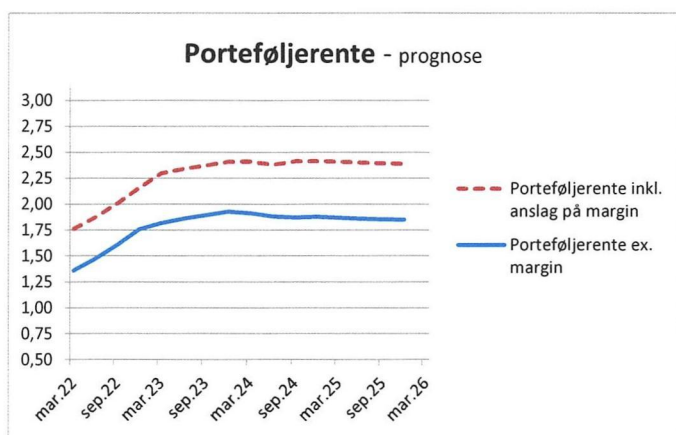
Avvik mellom faktisk forvaltning og krav i finansreglementet.

Ingen bestemmelser i finansreglementet er overtrådt og det har ikke funnet sted avvik fra dette i perioden. I denne sammenheng vises til vedlegget "Avviksanalyse" lengre bak i rapporten.

Markedsrenter og egne betingelser.

Låneporteføljens gjennomsnittrente ved utløpet av 2021 er 1,351%. Dette er 0,261 prosentpoeng høyere enn ved utløpet av 2. tertial 2021.

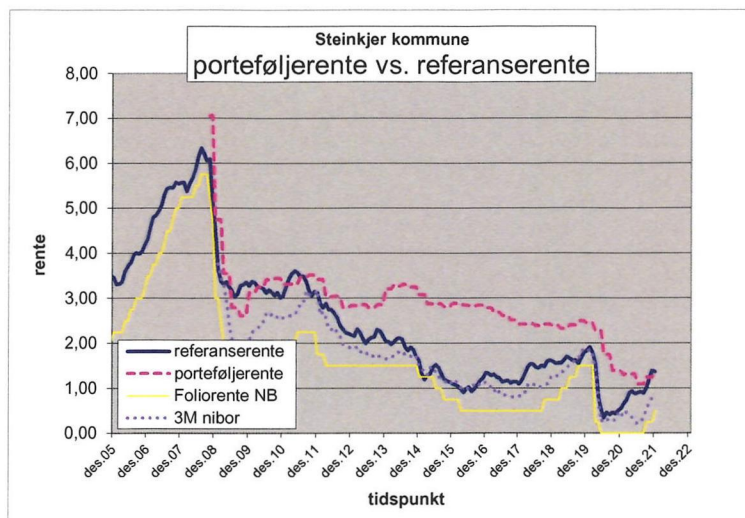
Porteføljerenten kan fremskrives, gitt en del forutsetninger. I denne framskrivningen er det lagt til grunn at eksisterende fastrenter beholdes til de forfaller, at det ikke etableres nye fastrenter og at prisen på lån med flytende rente settes lik forwardrentene. Det er også lagt til grunn at marginen på langsiktige niborlån i Kommunebankene ikke endres. Til slutt er det lagt føringer for nye låneopptak og avdragsbetalinger.

Sammenligning av renteutgifter (benchmarking).

Gjennomsnittrenten i låneporteføljen er her sammenlignet med en referanserente som er sammensatt av flytende rente (3M nibor) og fast rente (4-års swaprente). De to faktorene er gitt en vekt på hhv. 34% og 66%. Referanserenten inneholder ikke marginpåslag, slik

lånerenten gjør. I tillegg til porteføljerenten og referanserenten er også 3M niborrente og styringsrenten i Norges Bank vist i grafen:

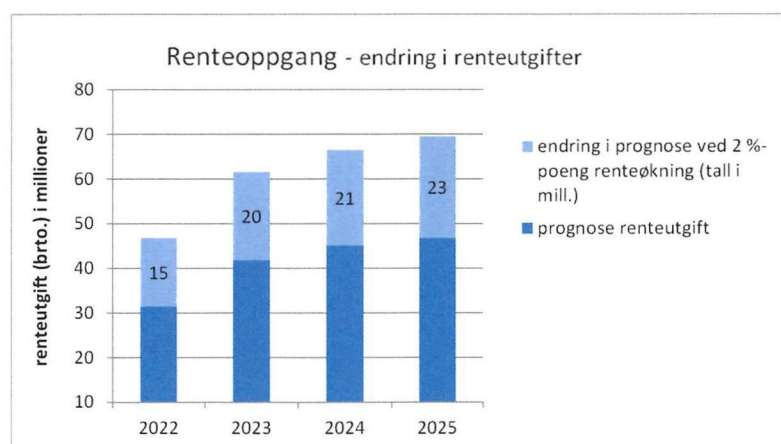
Vurdering og håndtering av finansiell risiko.

Kommunen vurderer den finansielle risikoen i henhold til interne rutiner for finansforvaltning. Dette innebærer periodiske vurderinger, i tillegg til vurderinger i forkant av risikotilpasninger og låneopptak. Vurderingene som gjennomføres blir dokumentert og arkivert.

Samlet vurderes den finansielle risikoen å være tilfredsstillende, ønsket og innenfor rammene i vedtatt finansreglement, intern låne-/sikringsstrategi, forskrift og gjeldende lov.

Rentesjokk.

Hva skjer med renteutgiftene dersom vi får en brå og uventet renteoppgang. I grafen under er den ordinære prognosen for renteutgifter illustrert med mørke søyler. De lyse søylene viser hvor mye renteutgiftene vil øke dersom renten brått stiger med 2 prosentpoeng – en stresstest.

En renteoppgang vil også ha betydning for selvfinansierende lån og aktivasjonen. Det ikke tatt høyde for slike forhold i beregningen ovenfor.

Steinkjer, januar 2022.
Øystein Larsen

Avviksanalyse låneporteføljen - nøkkeltallsrapport.

Steinkjer kommune

jfr. forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning, vedtatt finansreglement og intern rutinebeskrivelse for finansområdet.

Rapport "Nå" : IMM desember 2021

Rapport "Forrige" : IMM september 2021

Sammensetning av passiva:	Nå	Forrige		Krav/limit
Andel lån med fast rente:	25 %	25 %	Minimumsgrense:	20 %
Andel lån med flytende rente:	75 %	75 %	Minimumsgrense	20 %
herav rentesikret for (resten av) 2022	0 %	0 %		
herav rentesikret for 2023	0 %	0 %		
Gjennomsnittsdurasjon:	1,77	1,83	Min.-/makskrav:	0-4 år
Gjennomsnittlig rentefølsomhet (%)	1,73	1,8		
Lengste rentebinding utløper (år) - ikke Husbank	2031	2031	Maksgrense	
Andel største enkeltlån i porteføljen:	15 %	15 %	Maksimalgrense:	35 %
Gjennomsnittlig porteføljerente:	1,351 %	1,243 %		
Anslag renteutgift 2021 (mill. kroner)	19,86	20,14	Budsj. renteutg.	
Anslag renteutgift 2022 (mill. kroner)	31,44	30,58		
Innløsningsverdi fastrente (i prosent av lån). Negativ verdi kommer i tillegg til pari kurs, mens positiv verdi kommer til fradrag til pari kurs.	-0,50	-0,7		
Innløsningsverdi fastrente (i mill kroner). Negativ verdi kommer i tillegg til pålydende gjeld, mens positiv verdi kommer til fradrag til pålydende gjeld	-7	-11		
Innløsningsverdi FRA-sikring (i mill kr)	0	0		
Gjennomsnittlig løpetid alle lån (år)	8,8	9,1		
Lån som skal refinansieres innen 1 år (andel i %)	0	0	Maksgrense	40 %

Kommentar til "vesentlige markedsendringer":

Norges Bank hevet styringsrenten med 0,25 prosentpoeng til 0,50% i desember.

Dato:

15/12/22

signatur

Vurdering og håndtering av finansiell risiko.

Kontrollskjema

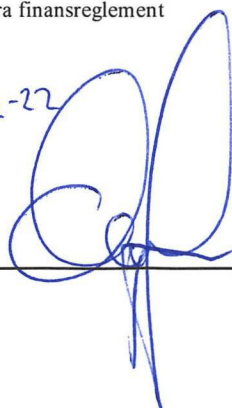
Risiko	Beskrivelse	ja	nei	merknad
Kreditrisiko	Plassering: Finansreglement kap 5, avsnitt 1, 3 / kap 6, avsnitt 1, 4, 6, 7, 8. Lån/sikring: Finansreglement kap 5, avsnitt 1. Stikkord: kvalitet på motpart.	X		
Markedsrisiko	Plassering: Finansreglement kap 6, avsnitt 3, 4, 5, 6, 7, 8. Lån/sikring: Finansreglement kap 5, avsnitt 1 / kap 7, avsnitt 2, 3 + kulepkt 1, 2. Stikkord: verdisvingninger i markedet.	X		
Renterisiko	Plassering: Finansreglement kap. 5, avsnitt 1 / kap 6 avsnitt 4. Lån/sikring: Finansreglement kap 7, avsnitt 2, 3 kulepkt 6, 7, 8. Stikkord: stabil finansiering av kommunens virksomhet.	X		
Likviditetsrisiko	Plassering: Finansreglement kap. 5 avsnitt 1, 2 / kap 6 avsnitt 1, 3, 5. Lån/sikring: Finansreglement kap 7, avsnitt 1, 3 kulepkt 1, 2. Stikkord: mulighet for realisering på kort varsel.	X		
Refinansieringsrisiko	Lån/sikring: presisering fra KMD vedr. refinansieringsrisiko. Regelverk endret fra 1. januar 2017.	X		
Valutarisiko	Plassering og Lån/sikring: Finansreglementet kap 6 avsnitt 1. Stikkord: kun norske kroner.	X		
Systematisk/ generell markedsrisiko	Plassering: Finansreglement kap. 6 avsnitt 4. Lån/sikring: Finansreglement kap 7 avsnitt 3 kulepkt 6,7,8. Stikkord: sannsynlighet for verdiendring i et marked.	X		
Usystematisk/ spesifikk risiko	Plassering: Finansreglement kap. 6, 7. Lån/sikring: Finansreglementet kap 7:, avsnitt 2 (liten mulighet for denne risikoen her, gitt samme låntager). Stikkord: sannsynlighet for at avkastning på objektet avviker fra den generelle markedsutviklingen.	X		
Finansiell risiko samlet	Plassering og Lån/sikring: Finansreglementet kap 5, avsnitt 1. Stikkord: stabil finansiering, samt betalingsdyktig og lite eksponert for risiko.	X		
Rapportering/ rutiner	Finansreglementet kap 10. Er finansreglementets bestemmelser om rapportering oppfylt ?	X		

Ja = i samsvar med finansreglement

Nei = avvik fra finansreglement

Dato:

15/2-22

signatur

ORDLISTE - forklaring til ord og uttrykk.

Niborrente: interbankrente, en rente som bankene kan låne til seg imellom. Mer presist: hva de største bankene i kronemarkedet i utgangspunktet er villig til å tilby likviditet til gjennom valutabytte. Priser stilles for ulike perioder. Mest brukt er 3 mndr.

IMM: internasjonale oppgjørsdatoer - 3. onsdag i hhv. mars, juni, september og desember.

FRA (forward rate agreement): En FRA-kontrakt er en avtale mellom to parter om å låse rentesatsen for et lån eller en plassering for et gitt volum og en gitt periode på et fremtidig tidspunkt. Avtalen gjøres opp til gjeldende Niborrente på tidspunktet for avtalens begynnelse. Mest brukt er 3M-perioder. Det utveksles kun rentebeløp (netto) ved avregning, ingen hovedstol. Kontraktene avregnes på IMM (lik tidspunktet for renteregulering av underliggende lån). Prisen (renten) på kontrakten styres av balansepunktet der låntagere og långivere finner det attraktivt å handle. Dette balansepunktet styres igjen ut fra aktørenes forventninger til økonomisk utvikling og bl.a. Sentralbankens rentebane (prognose). Ved å sette de ulike kontraktene etter hverandre kan man finne **forwardkurven** - som blir markedets prising av fremtidig kortrente. Forwardkurven benyttes i budsjettssammenheng for å finne kostnaden på den flytende delen av låneporteføljen for fremtidige perioder (f.eks. økonomiplanperioden).

Durasjon: Lån (og plasseringer) tilbakebetales ved forfall - og renter underveis betales på avtalte termindatoer frem til forfall. Til sammen utgjør dette lånets/plasseringens kontantstrømmer. Durasjon er den gjennomsnittlige tid (antall år) det tar før disse kontantstrømmene utveksles. Kontantstrømmene veies med størrelsen. Mer folkelig (men ikke korrekt) kan man si at durasjonen er et uttrykk for gjennomsnittlig rentebinding.

Rentefølsomhet: et uttrykk som henger nært sammen med durasjon (modifisert durasjon) og gir uttrykk for hvor stor kurssvingningen (verdiendringen) på et lån (eller en plassering) blir ved renteendringer. Følsomheten oppgis i prosent. En rentefølsomhet på 2% betyr at et lån (eller en plassering) vil endre seg i kurs (verdi) med 2% dersom renten endres med ett prosentpoeng.

Obligasjon: En obligasjon er et rentebærende, omsettelig verdipapir, gjerne lagt ut som et standardisert lån i et organisert marked, med lengre løpetid enn ett år ved utleggelse.

Sertifikat: som obligasjon, men med løpetid under ett år ved utleggelse.

Renteswap: (også kalt rentebytteavtale) er en kontrakt mellom to parter (f.eks en bank og kommunen) om bytte av rente. En slik avtale innebærer bytte av fast rente mot flytende/kort rente (for eksempel 3M nibor). Kommunen benytter renteswapper for å få en ønsket struktur med fast-/flytende rente i sin låneportefølje. Det utveksles ingen hovedstol i en renteswap men kun rentedifferansen (mellom fast- og flytende rente) for det avtalte volum. Nåverdien av renteswappen er null ved inngåelse. Senere vil verdien av den svinge i takt med utviklingen for markedsrenten for den avtalte perioden. Ved utløpet av perioden vil nåverdien igjen være null.

Referanserente: en rente det er naturlig å sammenligne egne resultater (porteføljerenten) med (også kalt benchmarking).

Stresstest: Test for å måle effekten av et forhåndsdefinert markedssjokk. Eksempler på mulige stresstestscenarier er 30 prosents aksjekursfall og 2 prosent renteøkning.